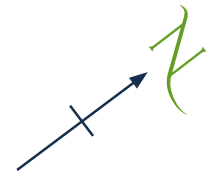

Höjdpunkter på Julita gård

1. Entré, utgång
2. Julita Wårdshus
3. Café
4. Sjön Öljaren
5. Skansenmuseet
6. Skansenkyrkan
7. Skansenstugorna
8. Klosterhuset
9. Stallflygeln
10. Södra flygeln
11. Stora huset
12. Norra flygeln
13. Vagnsflygeln
14. Mejeri & brandstation
15. Rosenträdgård
16. Frukträdsgenbank
17. Växthus
18. Pionträdgård
19. Humlegenbank
20. Tegelbruket

- i** Information
- B** Hållplats för buss
405 mot Katrineholm
- M** Miljöstation. Släng skräpet här.

Vandringsguide

Upptäck Julita gård på egen hand. Följ med på en vandring till Julita gårds höjdpunkter i herrgårdsparken. Vandringen är 1,3 km.

Om Julita gård

Julita gård donerades i sin helhet till Nordiska museet av löjtnant Arthur Bäckström. Löjtnant Bäckström levde mellan 1861 och 1941. Hans vilja med donationen var att kommande släkten skulle få se hur en herrgård från sekelskiftet 1900 kunde se ut. Den välbevarade och sammanhållna herrgårdsmiljön med över 360 byggnader omfattar allt som hörde ett storgods till som stall, ladugårdar, gårdskontor, kök, tegelbruk, brandstation och mejeri. I den vidsträckta parken finns frukt-, humle-, pion-, ros- och stilträdgård.

1. Entré

2. Julita Wärdshus

drivs av stjärnkocken Tommy Myllymäki. På Julita Wärdshus handlar matfilosofin om förhållandet mellan mat, kultur, tradition och natur. Smakerna, dofterna och karaktärerna från regionen bildar en genomtänkt helhet som ger frihet för skapande. Julita wärdshus driver också logiverksamhet i Julita gårds herrgårdsflyglar och vandrarhem.

3. Café

Byggnaden som inrymmer caféet flyttades till Julita år 1928, från godset Biby utanför Eskilstuna. Huset som en gång i tiden har varit gästgiveri, fick Arthur Bäckström i gåva från kapten Elof von Celsing. Idag drivs Caféet av Tommy Myllymäki, som även driver Julita Wärdshus.

4. Sjön Öljaren

Sjön Öljaren har alltid varit viktig för människorna i området. Här finns bland annat abborre, gös och gädda. Vid utgrävningar av det forna Julita kloster har mängder av fiskben påträffats. Idag serveras gösen på Julita wärdshus. Katrineholms kommun deltar sen tidigare i det unika och EU-finansierade projektet LIFE IP Rich Waters. Där bedrivs ett delprojekt med målet att förbättra vattenkvaliteten i sjön Öljaren samt undersöka effekten av att återföra näringsämnen från sjöbotten till jordbruksmark.

5. Skansenmuseet

Arthur Bäckström påverkades av det sena 1800-talets nationalromantiska strömningar som ville bevara böndernas äldre seder och bruk, möbler och arbetsredskap. Han lät därför uppföra ett eget friluftsmuseum, Julita Skans. Museibygnaden stod färdig 1930.

6. Skansenkyrkan

Museet är sammanbyggt med en liten kyrka. Kyrkan var färdig 1932 och den blev redan från start mycket efterfrågad av brudpar som ville viga sig i det pittoreska kapellet.

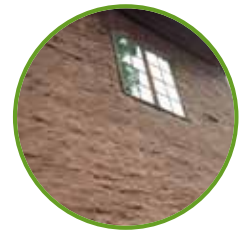
7. Skansenstugorna

Arthur Bäckströms museidrömmar började långt innan museet byggdes. I en gammal gårdssmedja öppnade en utställning redan 1907. Smedjestugan blev snart för liten för samlingarna. Han lät då flytta hit ett antal hus från godsets olika torp och gårdar och ett litet Skansen växte fram.

8. Klosterhuset

Julita gård har gamla anor och på 1180-talet tillhörde gården kung Knut Eriksson. Knyt bytte bort gården till cistercienserorden som uppförde ett kloster på platsen. Klostret var verksamt i 350 år fram till reformationen 1527, då det drogs in till kronan. Det finns många spår efter klostret under jord. Ovan jord finns två byggnader kvar, Klosterhuset och Södra flygeln.

9. Stallflygeln

Stallflygeln, stod klar 1901. Förutom stall för såväl löjtnantens egna hästar som gästernas inrymmer stallet även rum för halm, redskap, foderkammare, stallkammare, sadelmakarens arbetskammare och selkammare.

10. Södra flygeln

Den här byggnaden från 1400-talet är en del av det medeltida Julita kloster. Målningarna kring dörren är från 1600-talet. På väggen syns en i sen tid inmurad minnessten över munken, Tomas Laurencii, som dog år 1518. På löjtnant Bäckströms tid bodde tjänstefolk, som hushållerska och husor i södra flygeln. Idag går det utmärkt att övernatta i både södra och norra flygeln där Julita wärldshus bedriver logiverksamhet.

11. Stora huset

En äldre huvudbyggnad vid Julita gård uppfördes i början av 1600-talet och förstördes i en brand vid mitten av 1700-talet. Den låg på den plats där gårdens norra flygel idag är placerad. Redan i mitten av 1730-talet uppfördes en ny större huvudbyggnad i klassicistisk stil. Dagens huvudbyggnad bär många spår av tiden kring år 1900, när Arthur Bäckström lät göra flera förändringar. Huset fick då sin gula fasad med vita omfattningar och småspröjsade fönster. Invändigt lät Bäckström också nyinreda merparten av de befintliga rummen, flera av dem med inspiration från bevarade 1700-talsinredningar. År 1921 inreddes ett badrum med vattenklosett och samtidigt drogs elektricitet in i byggnaden. Löjtnant Bäckström ärvde Julita gård efter sina föräldrar. De hade i sin tur köpt gården 1877. Dessförinnan ägdes gården under omkring 200 år av ätten Palbitzki.

12. Norra flygeln

Norra flygeln uppfördes kring år 1760. När Arthur Bäckström tog över Julita gård kring sekelskiftet 1900 kallades byggnaden för "Gårdsköksflygeln". Här bodde tjänstefolk och här lagades maten till de som arbetade på gården. Maten till Arthur Bäckström och hans gäster lagades i herrgårdsköket som ligger i Södra flygeln, tvärs över gårdsplanen.

13. Vagnsflygel och gårdskontor

Byggnaden uppfördes 1905 i en stil anpassad till herrgårdsmiljön. I Vagnsflygeln förvarades inte bara Arthur Bäckströms vagnar och bil. Här finns också gårdskontoret, där gårdens arbetare hämtade ut sina löner.

14. Mejeri och brandstation

Som del av en satsning på mjölkproduktion vid Julita gård under 1800-talet byggdes ett gårdsmejeri. Mjölken kom från gårdens tre ladugårdar och i mejeriet tillverkades ost och smör av hög kvalitet.

Efter en storbrand på en granngård då en mängd grisar och nötkreatur blev innebrända, beslutade Julita kommun att starta en brandkår. Löjtnanten lät brandkåren använda detta hus. Julita frivilliga brandkår hade sin brandstation här mellan 1936–1938.

15. Rosengården

Rosengården var som mest praktfull under 1920-talet. I dag finns Rosengården återskapad i en enklare form, men med de äldre sorters rosor som vi tror man kan ha odlat under 1920 – 30-talen.

16. Frukträdsgenbank

I Julitas frukträdsgenbank finns ca 300 fruktträd, framförallt äldre sorter av äpple, päron, plommon och körsbär. Företrädesvis sorter som har sitt ursprung i Mälardalen. Av dessa är 80 sorter så kallade mandatsorter. Dessa sorter är utvalda för att bevaras i Sveriges nationella genbank för kulturväxter.

17. Växthuset

Olika sätt att påskynda växternas utveckling, har praktiserats sedan långt tillbaka i tiden. Likaså har man behövt skydda ömtåliga växter undan kylan. Växthuset som idag finns på Julita gård stod klart 1918. Inne i växthuset finns Julita gårds stora pelargonsamling.

18. Pionträdgård

Pionträdgården anlades i mitten av 1990-talet i samarbete med pionförädlaren och plantskoleägaren Hermann Krupke, och är en av landets största med ca 130 arter och sorter. Det finns rosenpioner, buskpioner, bondpioner och luktpioner. Pionblomningen börjar i mitten av maj och pågår fram till mitten av juli.

19. Humlegänbank

I början av 2000-talet startades ett forskningsprojekt på Julita gård där man provodlade humle som i huvudsak insamlats i Uppland, Södermanland, Västergötland och Småland. Sammanlagt 55 sorter samlades in varav 24 finns i klonarkivet här på Julita. Flera av klonerna har man hittat efter att man letat på platser där man utifrån gamla kartor vet att det funnits en humlegård.

20. Tegelbruket

Tegeltillverkningen vid Julita gård är känd sedan medeltiden, men dagens bebyggelse härstammar till största delen från 1800-talet. Klostren uppförde tidigt vissa av sina byggnader av tegel och var därför i behov av ett tegelbruk. 1931 avled den som blev den siste tegelslagaren på Julita gård och därmed upphörde även tegelproduktionen.

Utanför parken finns mycket mer att upptäcka som ladugårdar, statarbacke, luffarstuga och väderkvarn. Mer om Julitas historia finns att läsa på www.julitagard.se, här kan man också beställa boken: Julita gård, människor och landskap under tusen år.

Det går utmärkt att övernatta i Julita gårds herrgårdsflyglar eller i vandrarhem. Kontakta bokning@julitawardshus.se för mer information.